Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за защита от дискриминация

(Обн., ДВ, бр. 86 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 70 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г., бр. 30 и 68 от 2006 г., бр. 59 и 100 от 2007 г., бр. 69 и 108 от 2008 г., бр. 42, 74 и 103 от 2009 г., бр. 97 от 2010 г., бр. 23 и 39 от 2011 г. и бр. 38 от 2012 г.)

§ 1. В чл. 6 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) При изработване на проекти на нормативни актове, както и при тяхното прилагане държавните и обществените органи и органите на местното самоуправление се съобразяват с целта за недопускане на пряка или непряка дискриминация на основата на признаците по чл. 4, ал. 1.”

§ 2. В чл. 7, ал. 1 се създава т. 19:

„19. различното третиране на лицата при предприемане на мерки, имащи за цел инициативи, изключително или основно насърчаващи предприемачеството сред жените в случаите, когато те са недостатъчно представеният пол, или за предотвратяване или компенсиране на неизгоди в професионалната кариера.”

§ 3. В чл. 37 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създават се ал. 2 и 3:

„(2) Не се допуска дискриминация на основата на признаците по чл. 4, ал. 1 в публичния или реалния сектор, пряко или непряко, свързана с извършването на стопанска дейност, включително по отношение на създаването, оборудването или разширяването на стопанска дейност или на започването или разширяването на всякаква друга форма на такава дейност.

(3) В дейностите по ал. 2 отхвърлянето или понасянето от дадено лице на поведение, което съставлява тормоз или сексуален тормоз, не могат да послужат за основание при вземането на решение, което засяга това лице.”

§ 4. В чл. 47 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 12:

„12. информира обществеността чрез средствата за масово осведомяване за действащите разпоредби в областта на защитата от дискриминация;”.

2. Досегашната т. 12 става т. 13.

§ 5. В Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 1:

а) в т. 1 след думата „враждебна” се поставя запетая и се добавя „принизяваща, унизителна”;

б) в т. 2 след думата „враждебна” се поставя запетая и се добавя „принизяваща”;

в) в т. 5 запетаята след думата „дискриминация” се заменя с точка и текстът до края се заличава.

2. В § 1б:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

„(2) Този закон въвежда изискванията на Директива 2010/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2010 г. за прилагане на принципа на равно третиране на мъжете и жените, които извършват дейности в качеството на самостоятелно заети лица, и за отмяна на Директива 86/613/ЕИО на Съвета (ОВ, L 180 от 15 юли 2010 г.).”

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 6. В Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. - бр. 55 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59, 68, 76, 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г., бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г., бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88, 97, 98 и 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2011 г. - бр. 45 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60, 77 и 100 от

2011 г. и бр. 7, 21, 38 и 40 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 4 се създава нова ал. 9:

„(9) Съпрузите на лицата по ал. 3, т. 1 и 4, когато с тяхно съгласие участват в упражняваната от тях трудова дейност, могат да се осигуряват по свое желание и за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт и за общо заболяване и майчинство, ако не са осигурени по чл. 4, ал. 1 и/или чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4, и/или чл. 4а. Осигурителните вноски за съпрузите на лицата по ал. 3, т. 1 се дължат върху минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, а за съпрузите на лицата по ал. 3, т. 4 - върху минималния осигурителен доход за регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване."

2. Досегашната ал. 9 става ал. 10 и в нея думите „ал. 7 и 8" се заменят с „ал. 7, 8 и 9".

3. В чл. 5, ал. 4, т. 2 се създава изречение второ:

„Декларация за сумите за осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване и за допълнителното задължително пенсионно осигуряване се подава и за лицата по чл. 4, ал. 5 и 9."

4. В § 1а от Допълнителните разпоредби се създава т. 7:

„7. Директива 2010/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2010 г. за прилагане на принципа на равно третиране на мъжете и жените, които извършват дейности в качеството на самостоятелно заети лица, и за отмяна на Директива 86/613/ЕИО на Съвета (ОВ, L 180 от 15 юли 2010 г.)."

§ 7. Параграф 6 влиза в сила от 1 август 2012 г.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на …… 2012 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от дискриминация

Законопроектът е изготвен във връзка с необходимостта от привеждане на българското законодателство в съответствие с разпоредбите на правото на Европейския съюз – Директива 2010/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2010 г. за прилагане на принципа на равно третиране на мъжете и жените, които извършват дейности в качеството на самостоятелно заети лица, и за отмяна на Директива 86/613/ЕИО. Директива 2010/41/ЕС е обнародвана в „Официален вестник" на Европейския съюз L 180 от 15 юли 2010 г.

Равенството между мъжете и жените е основен принцип на Европейския съюз. Член 2 от Договора за създаване на Европейската общност предвижда, че насърчаването на това равенство е една от основните задачи на Общността, както и чл. 3, параграф 2 от него изисква Общността да се стреми да премахне неравенствата и да насърчава равенството между мъжете и жените във всички свои действия.

Директива 2010/41/ЕС определя рамката за прилагането в държавите членки на принципа на равно третиране на мъжете и жените, които извършват дейности в качеството на самостоятелно заети лица или допринасят за изпълнението на подобни дейности по отношение на въпроси, които не са обхванати от други директиви.

В Закона за защита от дискриминация равното третиране на мъжете и жените изрично е уредено в чл. 4, ал. 1, където са посочени признаците, по които не се допуска дискриминация и всяка проява на неравнопоставеност, включително между половете по отношение на извършвана дейност като самонаето лице, попада в приложното поле на закона.

Законопроектът цели:

- да засили нормативните гаранции за осигуряване на равнопоставеност между мъжете и жените и за защита от дискриминация, основана на пола, на лицата, попадащи в обхвата на директивата, във връзка с извършването на стопанска дейност в качеството на самостоятелно заети лица срещу възнаграждение за своя сметка в съответствие с условията, предвидени в националното законодателство;

- да уреди нормативно правото да се ползват от социална закрила и обезщетения за майчинство чрез включване в кръга на осигурените лица по смисъла на Кодекса за социално осигуряване съпрузите на самостоятелно заетите лица, когато те участват и допринасят за изпълнението на дейността на самостоятелно заетите лица.

Законопроектът съдържа следните изменения и допълнения:

Въвежда се изискването за интегриране на принципа за равенството между половете и активно съобразяване с целта за недопускане на дискриминация при изготвяне и прилагане на нормативни актове. Законът за защита от дискриминация има рамков характер - неговите общи положения трябва да се провеждат в другите закони. Така ще се постигне и съответствието на новите разпоредби в специалните закони с общите положения по Закона за защита от дискриминация.

Регламентира се като допустимо изключение от равното третиране на половете при приемането на позитивни мерки, свързани с насърчаване на предприемачеството сред жените, по смисъла на чл. 157, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз, предвиждащ специфични придобивки за улеснение на упражняването на професионална дейност от недостатъчно представения пол или да предотврати или да компенсира неизгоди в професионалната кариера.

Изрично се урежда прилагането на принципа на равното третиране чрез недопускане на дискриминация, основана на пола и другите признаци по чл. 4, ал. 1, по отношение на извършването на стопанска дейност, включително започването, оборудването, разширяването на такава дейност, като в тези области тормозът или сексуалният тормоз също се смятат за дискриминация, отхвърлянето или понасянето от дадено лице на такова поведение не могат да се използват като основание за вземането на решение, което засяга това лице.

Допълват се компетенциите на Комисията за защита от дискриминация по отношение на разпространяването на информация за действащите разпоредби в областта на защитата от дискриминация до заинтересованите лица.

Правят се промени в Допълнителните разпоредби. Предлагат се допълнения в дефинираните понятия “тормоз”, “сексуален тормоз” и изменения в дефиницията на понятието „подбуждане към дискриминация”. Създава се разпоредба за въвеждане на изискванията на директивата със Закона за защита от дискриминация.

В Заключителните разпоредби на законопроекта се въвеждат изменения и допълнения в Кодекса за социално осигуряване (КСО). Те уреждат друга важна част от необходимата регламентация относно уреждането на правото на съпрузите на самостоятелно заетите лица да се ползват от социална закрила и обезщетения за майчинство чрез включване в кръга на осигурените лица по смисъла на Кодекса за социално осигуряване.

Разпоредбата на чл. 2 от директивата очертава нейното приложно поле - лицата, които обхваща. Това са:

- самостоятелно заетите лица, а именно всички лица, които осъществяват дейност срещу възнаграждение за своя сметка в съответствие с условията, предвидени в националното право;

- съпрузите на самостоятелно заети лица или, когато и доколкото са признати от националното законодателство - партньорите на семейни начала на самостоятелно заети лица, когато те не са работници или служители, нито

съдружници, а обичайно и в съответствие с условията на националното право участват в дейностите на самостоятелно заетото лице и изпълняват същите или помощни задачи.

Докато лицата, посочени в чл. 2, буква „а" от директивата, са традиционно включени в кръга на осигурените лица по смисъла на КСО, това не е така по отношение на техните съпрузи.

Това наложи създаването на нова ал. 9 в чл. 4 от КСО, с която се предлага съпрузите на лицата по ал. 3, т. 1 и 4 (лицата, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност или регистрирани земеделски производители, или тютюнопроизводители), когато участват в упражняваната от тях трудова дейност, да могат да се осигуряват по свое желание и за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт и за общо заболяване и майчинство, ако не са осигурени на друго основание - по чл. 4, ал. 1, по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 или по чл. 4а. Осигурителните вноски за съпрузите на лицата, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност, се дължат върху минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, а за съпрузите на регистрирани земеделски производители или тютюнопроизводители - върху минималния осигурителен доход за регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване.

Съгласно разпоредбата на чл. 48а от КСО осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на парично обезщетение за бременност и раждане вместо трудово възнаграждение, ако имат 12 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск.

Съгласно чл. 52а от КСО осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на парично обезщетение за отглеждане на малко дете, ако имат 12 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск.

Това означава, че ако съпруг/а на лице, регистрирано като упражняващо свободна професия и/или занаятчийска дейност, или на регистриран земеделски производител, или на тютюнопроизводител е избрал/а да се осигурява за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт и за общо заболяване и майчинство и отговаря на условията по чл. 48а и 52а от КСО, ще има право да получи и съответното парично обезщетение за бременност и раждане и за отглеждане на дете, каквото е изискването на чл. 8 от директивата.

В Допълнителните разпоредби на КСО се посочва въвеждането на директивата. С оглед възникване на осигуряването от 1-во число на месеца се предлага промените в КСО да влязат в сила от 1 август 2012 г., което е в съответствие и с изискването на чл. 16 от директивата за привеждане на националното законодателство в съответствие с разпоредбите й най-късно до 5 август 2012 г.

Предложените изменения и допълнения допринасят за привеждане на националното законодателство и практика в съответствие с разпоредбите на правото на Европейския съюз за насърчаване на равнопоставеността между

мъжете и жените във връзка с извършването на стопанска дейност в качеството на самостоятелно заети лица за по-добро съвместяване на професионалния и семейния живот.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)